

BES'TE VERGİ AVANTAJI

SORULARLA VERGİ AVANTAJI

Yasal Hakkınızı Kullanıyor musunuz?

BES'TE VERGİ AVANTAJI

SORULARLA VERGİ AVANTAJI

1. Vergi avantajı nedir?

Bireysel emeklilik sisteminde katılımcılar ödedikleri katkı payı tutarlarını gelir vergisi matrahlarından indirerek aynı matraha sahip diğer mükelleflere göre daha az vergi öder. Avantajı kullanan ücretli katılımcıların net maaşları, yıl sonunda buldukları vergi dilimine karşılık gelen gelir vergisi oranına bağlı olarak artış gösterir. Beyana tabi geliri olan katılımcıların ise ödeyeceği gelir vergisi tutarı düşer.

2. Vergi avantajı bana ne sağlar?

Birikiminizi bireysel emeklilik sisteminde değerlendirmeniz durumunda diğer finansal ürünlere tanınmayan vergisel avantajlardan yararlanırsınız. Bireysel emeklilik sistemine yatırmış olduğunuz katkı payları, gelir vergisi matrahınızdan indirildiğinden bu ödemeler üzerinden gelir vergisi kesilmez. Böylelikle, bulunduğunuz vergi dilimine göre %15 ila %35 arasında vergi iadesi almış olursunuz. Ayrıca, uzman portföy yöneticileri tarafından yönetilen emeklilik yatırım fonlarının kazançları vergiden istisnadır.

Bulduğunuz Vergi Dilimi	Ödediğiniz Yıllık Katkı Payı Tutarı	Ücretinize veya Yıllık Gelirinize Eklenen Vergi İadeniz	BES Hesabınıza Yatan 1.000 TL'lik Katkı Payı Tutarı İçin Cebinizden Çıkan Gerçek Tutar
%15	1.000 TL	150 TL	850 TL
%20	1.000 TL	200 TL	800 TL
%27	1.000 TL	270 TL	730 TL
%35	1.000 TL	350 TL	650 TL

3. Vergi avantajından dolayı elde ettiğim kazanç ne kadar? Nasıl hesaplayabilirim?

Brüt ücretinizin tutarına ve tabi olunan vergi dilimine göre, ödediğiniz katkı payının **%15'i ile %35'i arasında değişen bir bölümü kadar net maaşınızda artış olacaktır.** Vergi avantajınızı, ödeyeceğiniz katkı payı tutarını ilgili dönemde tabi olduğunuz en son vergi dilimi ile ilişkili gelir vergisi oranı ile çarparak hesaplayabilirsiniz. Örneğin ayda 300 TL katkı payı ödeyen ve brüt ücreti 3.000 TL

Vergi avantajı, katkı payı tutarı toplamı ile yıl sonundaki vergi diliminizin çarpımına eşittir.

Vergi Avantajı=Yıllık Katkı Payı Tutarı Yıl Sonu Vergi Dilimi
3.600 TL * 0,27 = 972 TL*

olan bir kişi, ödediği 3.600 TL tutarındaki katkı payının en son tabii olduğu vergi dilimi olan %27 ile çarpımı sonucu 972 TL vergi avantajı elde edecektir.

Ancak katılımcının dahil olduğu son vergi diliminin katkı payı ödemeleri nedeniyle değiştiği, yani bir üstteki dilime geçişinin vergi indirimi nedeni ile gerçekleşmediği durumlarda içinde bulunulan her iki vergi oranının da hesaba dahil edilmesi gerekmektedir.

4. Vergi matrahından indireceğim katkı payı tutarında limit var mı?

Evet. İndirim yapılacak katkı payı tutarı, **ücretliler için katkı payının ödendiği ayda elde edilen brüt ücretin %10'unu, yıllık beyanname verenler içinse beyan edilen gelirin %10'unu** aşamaz. Bu limitler dahilinde kalsa bile, **yıllık toplamı, brüt asgari ücretin yıllık tutarının üstünde kalan katkı payları** vergi indiriminde kullanılamaz. Diğer şahıs sigortaları için de prim ödenmesi halinde matrahtan indirim konusu yapılabilecek primler ile katkı payı toplam tutarı brüt ücretin %10'u ile sınırlıdır. Şahıs sigorta primleri için indirim konusu yapılacak tutar brüt ücretin %5'i ile sınırlıdır. Ayrıca, işverenin ve çalışanın ödediği ve vergi indiriminde kullanılacak prim ve katkı payı tutarları toplamı da ilgili limiti aşamaz. İndirimin kimin tarafından kullanılacağı taraflarca serbestçe belirlenir.

5. Vergi avantajından kimler yararlanabilir?

Avantajdan yararlanabilmek için **katılımcının ya da eşi adına katkı payı ödeyen kişinin öncelikle gelir vergisi mükellefi olması gerekmektedir.** Gelir vergisi mükellefi olmayan kişiler vergi avantajından yararlanamazlar. Avantajdan yararlanacak kişinin kendi adına ya da eşi adına katkı payı ödediği en az bir bireysel emeklilik sözleşmesi olmalıdır.

6. 18 yaşını doldurmuş çalışmayan kızım adına katkı payı ödüyorum. Vergi avantajından yararlanabilir miyim?

Hayır. **Sadece eşiniz ve kendiniz adına ödediğiniz katkı payı tutarı** ile vergi avantajından yararlanabilirsiniz.

7. 18 yaşından küçük oğlum için bireysel emeklilik sözleşmesi yaptırırsam vergi avantajından yararlanabilir miyim?

Sadece medeni hakları kullanma ehliyetini haiz kişiler bireysel emeklilik sözleşmesi yapabileceğinden oğlunuzun katılımcı olduğu bir bireysel emeklilik sözleşmesi düzenlenmesi, katkı payı ödenmesi ve vergi avantajından yararlanılması mümkün değildir.

8. Eşim adına katkı payı ödüyorum. Ödediğim katkı paylarını vergi matrahımdan indirebilir miyim?

Evet, eşiniz adına ödediğiniz katkı paylarını vergi matrahınızdan indirim konusu yapabilirsiniz.

Kendiniz ve eşiniz adına ödediğiniz katkı paylarını vergi matrahından indirim konusu yapabilirsiniz. Katkı payı hangi eş tarafından ödeniyorsa, onun vergi matrahından indirim konusu yapılabilir.

9. Katkı payı ödüyorum, ancak gelir vergisi ödemiyorum. Eşimin vergi avantajından yararlanması mümkün mü?

Hayır. **Katkı payı kimin tarafından ödeniyorsa onun vergi matrahından indirim konusu yapılabilir.** Avantajdan yararlanabilmesi için eşinizin, sizin adınıza ya da kendi adına katkı payı ödemesi gerekmektedir.

10. Vergi avantajından nasıl yararlanabilirim?

Ücretliyseniz, katkı payınızı ödediğimize ilişkin belgeyi işyerinizin ilgili birimine (personel, insan kaynakları, muhasebe) ödeme yaptığınız dönem içinde teslim etmeniz yeterli. Teslim tarihi ile ilgili detaylı bilgiyi işyerinizin ilgili biriminden edebilirsiniz.

Avantajdan yararlanmak için katkı payı ödeme belgesini şirketinizin maaş hesaplaması yapan birimine teslim etmeniz yeterli...

Beyanname veriyorsanız, beyanname verdiğiniz yıl içinde ödediğiniz katkı payına ilişkin makbuzları muhasebecinize gelir vergisi beyannamenize eklemek üzere teslim edebilirsiniz.

11. Hangi belgelerle vergi avantajından yararlanabilirim?

Adınız-soyadınız, ödeme döneminiz, ödenen katkı payı tutarınız, ödeme yapılan emeklilik şirketinizin unvanı ve ödemenizin türüne (bireysel emeklilik katkı payı) ait bilgileri içeren banka dekontlarınızı, otomatik para çekme makinesi makbuzlarınızı,

kredi kartı ekstrelerini veya posta çeklerini işyerinizin ilgili birimine teslim ederek vergi avantajını kullanabilirsiniz. Emeklilik sözleşmesinin bir fotokopisini işvereninizin ilgili birimine verdikten sonra, faks veya e-posta yoluyla size gönderilen makbuz örnekleri ile internetten yapılan ödemelere ilişkin çıktılar da vergi matrahının tespitinde indirim konusu yapılabilir.

Emeklilik şirketlerinin tümü katılımcılarına internet siteleri üzerinden makbuzlara ulaşma imkanı sağlamaktadır. Ayrıca emeklilik şirketlerinin çağrı merkezlerini arayarak makbuzlarınızın gönderilmesini isteyebilirsiniz.

12. Katkı payı makbuzumu hangi tarihe kadar işverene teslim etmeliyim?

Vergi avantajı, katkı payının ödendiği ayda ve gelirin elde edildiği dönem ile ilişkilirse kullanılabilir. Katkı payı ödeme belgenizin teslim zamanını öğrenmek için kurumunuzun ilgili birimine başvurmanız gerekmektedir.

13. İşyerimde ücret hesaplamasını yapan birim bunlarla uğraşamam diyerek verdiği ödeme makbuzunu kabul etmiyor. Ne yapabilirim?

Vergi avantajını kullanmak size tanınan yasal bir haktır. Yasal hakkınızı kullanmanıza engel olamayacağından işyerinizin ilgili birimlerinin gerekli düzenlemeleri yapması gerekmektedir. Sonuç alamamanız durumunda, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı ile iletişime geçerek şikayet süreci hakkında bilgi alabilirsiniz.

Vergi avantajı yasal hakkınızdır. Bu hakkınızı kullanabilmeniz için işyerinizin gerekli işlemleri yapması yasal bir zorunluluktur.

14. Ücret hesaplaması yapan birimde çalışıyorum. Çalışanlar, katkı payı makbuzlarını getirerek vergi indiriminde kullanmak istiyorlar. Yasal dayanağı var mıdır? Ne yapmam gerekiyor?

Gelir Vergisi Kanunu madde 63/3 hükmü gereği bireysel emeklilik sistemine kişinin kendi ve eşi adına ödediği katkı payları vergi matrahından indirim konusu yapılmaktadır. Çalışanın vergi matrahı, brüt ücretinin %10'u ve yıllık olarak da brüt asgari ücretin yıllık tutarını aşmayan katkı payı tutarı kadar azaltılır.

Brüt Ücret (A)	3.000,00 TL
SGK Kesintileri (B)	450,00 TL
Gelir Vergisi Matrahı (C=A-B)	2.550,00 TL
BES Katkı Payı (D)	300,00 TL
BES Katkı Payı İndirimi Sonrası Gelir Vergisi Matrahı (E=C-D)	2.250,00 TL
Hesaplanan Gelir Vergisi Tutarı (F) (%15)	337,50 TL
Damga Vergisi (G) (%0,66)	19,80 TL
Asgari Geçim İndirimi* (H)	66,49 TL
Net Ücret (I=A-B-F-G+H)	2.259,19 TL

*Hesaplama medeni hali evli, eşi çalışan ve çocuksuz çalışanların asgari geçim indirim tutarı kullanılmıştır.

15. Katkı paylarımı 6 aylık dönemlerde ödüyorum. Ödeme yaptıktan 3 ay sonra ödeme makbuzumu işyerime teslim ettim. Vergi avantajını nasıl kullanabilirim?

Ödediğiniz katkı payları, makbuz teslim tarihinizden sonraki 3 ayda Kanunla belirlenen limitler dahilinde olması kaydıyla vergi matrahınızdan indirim konusu yapılabilir.

Aylık brüt ücretiniz 3.000 TL iken 6 aylık döneme ilişkin 600 TL tutarındaki katkı payı tutarınızı Ocak ayında öder ancak Nisan ayında makbuzunuzu teslim ederseniz, kalan 3 aya ilişkin katkı payı tutarının her aya karşılık gelen bölümü (200 TL) brüt ücretinizin %10'unun altında kalacak ve kalan aylarda indirim konusu yapılabilecektir. İlgili makbuzu Haziran ayında teslim etmeniz durumunda ise, vergi avantajından yararlanabileceğiniz tutar, 300 TL ile sınırlı olacaktır.

16. İşverenimle net ücret üzerinden anlaştım. Vergi avantajından yine de yararlanabilir miyim?

Evet. Vergi indiriminden kaynaklanan avantaj size yansıtılacak, net ücretinizde artışa yol açacaktır. Örneğin, 3.000 TL net maaş alıyorsanız, brüt ücretinizin %10'u olan 411 TL katkı payını Ocak ayında yatırmanız ve ilgili belgeleri işyerinizin ilgili birimine süresi içinde teslim etmeniz durumunda, net maaşınızda 62 TL artış olacaktır. İlerleyen aylarda, değişen brüt ücretinize göre avantajınız da değişecektir.

17. Ücretimi peşin alıyorum. Katkı payı ödediğimde ilgili ayın maaşı çoktan hesaplanmış oluyor. Avantajdan nasıl yararlanabilirim?

Ücretinizi peşin alıyorsanız, verdiğiniz makbuz bir sonraki aya ilişkin ücretinizde indirim konusu yapılır.

18. Bağkurluyum, vergi avantajından yararlanabilir miyim?

Vergi avantajının kullanımı, katılımcının sosyal güvenlik sisteminde tabi olduğu kurum ile ilintili değildir. Vergiye tabi geliriniz varsa vergi avantajından faydalanabilirsiniz.

19. Ek katkı payı ödemesi yaptım, vergi indiriminde kullanabilir miyim?

Evet. Ücretliyseniz yaptığınız ek katkı payı veya başlangıç katkı payı ödemelerinizi yasal limitler dahilinde ödediğiniz ayda vergi indiriminde kullanabilirsiniz. Beyanname veriyorsanız ek katkı payı ve başlangıç katkı payı ödemelerinizi katkı payı toplamına dahil edebilir ve yasal limitler dahilinde vergi matrahınızdan indirebilirsiniz.

20. Şirket ortağıyım. Eşim ve kendi adıma ödediğim katkı payları için vergi avantajından yararlanabilir miyim?

Şirket ortakları, kendi adlarına ödedikleri katkı paylarını, ancak beyan ettikleri gelirden indirim konusu yapabilirler.

Evet. Şirket ortağı ya da kurucusu iseniz kendiniz ve eşiniz adına ödediğiniz katkı paylarınızı yıllık vergi beyannamesinde "şahıs ve bireysel emeklilik sigorta primleri" satırına yazarak beyan ettiğiniz gelirden indirebilirsiniz. Örneğin vergiye tabi geliriniz 20.000 TL ise, kendiniz ve/veya eşiniz

adına ödediğiniz toplam 2.000 TL'yi %20 gelir vergisine tabi olan vergi matrahınızdan indirerek 400 TL vergi avantajı elde edebilirsiniz. Ancak, ilgili katkı payı tutarını ticari kazancınızın tespitinde gider olarak indiremezsiniz.

21. Serbest bölgede çalışıyorum. Katkı payı ödemelerimi vergi indiriminde nasıl kullanabilirim?

İstihdam ettikleri personele ödediği ücretler gelir vergisinden istisna olan bir kurum bünyesinde çalışıyorsanız, herhangi bir gelir vergisi matrahınız oluşmadığından vergi avantajınız da olmayacaktır. Diğer gelirleriniz için beyanname veriyorsanız, ödediğiniz katkı payı tutarınızı beyana tabi gelirinizden indirerek avantajdan yararlanabilirsiniz.

22. Maaşımdan ayrıca döner sermayeden de ek ödeme alıyorum. Ödediğim katkı payı tutarını döner sermayeden aldığım ek ödemeden indirebilir miyim?

Döner sermayeden aldığınız gelirler brüt ücretinize dahil ediliyorsa, vergi indirimi hakkınızı kullanabilirsiniz. Brüt ücretinizi ve gelir vergisi matrahınızı oluşturan kalemler hakkında kurumunuzun ilgili biriminden bilgi alabilirsiniz.

23. 2007 yılında vergi avantajımı kullanmadım. Geriye dönük kullanabilir miyim?

Hayır, geçmiş dönemlerde yaptığınız katkı payı ödemelerini vergi indirimine konu edemezsiniz.

24. Ödediğim katkı paylarının tamamını vergi indiriminde kullanamıyorum. Çünkü işverenim benim ve eşim adına ödediği sağlık sigortası primlerini kendisi için vergi indiriminde kullanıyor. Bu uygulama yasal mıdır?

İşverenin çalışanları adına ödediği ve ticari kazancının tespitinde gider olarak indirebileceği ve çalışanın ödediği ve gelir vergisi matrahından indirim konusu yapabileceği prim ve katkı payları toplamı Kanuni limitleri aşamaz. İndirimin kimin tarafından kullanılacağı taraflarca serbestçe belirlenir.

25. Çalışanlarımız adına katkı payı ödüyoruz. Vergisel açıdan nasıl bir avantajımız olur?

Çalışanlarınız adına ödediğiniz katkı payı tutarını ticari kazancınızın tespitinde gider olarak indirebilirsiniz. Ancak çalışanlarınızın vergi matrahından indirebileceği kendi ödedikleri katkı payı tutarı ile sizin indirim konusu yaptığınız katkı payı toplamının brüt asgari ücretin yıllık tutarını ve ilgili aydaki brüt ücretin %10'unu aşamayacağını, hayat, ölüm, kaza, hastalık, sakatlık, işsizlik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta poliçelerine ödenen primler için belirlenen %5'lik sınırın da %10'luk limit içinde değerlendirilmesi gerektiğini unutmayın.

26. Çalışanlarımız adına katkı payı ödüyoruz. Ödenen katkı payı tutarı SGK matrahına dahil edilir mi?

Aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçmeyen bireysel emeklilik katkı payları tutarları prime esas kazanca dahil edilmez. Bu limiti aşan tutar, brütleştirilerek SGK matrahına dahil edilir.

27. Vergi avantajının yasal dayanağı nedir?

Vergi avantajı ile ilgili düzenlemeler,

- Gelir Vergisi Kanunu madde 40/9, 63/3, 89/1 hükümleri,
- 256 sayılı Gelir Vergisi Genel Tebliği,
- 2003/3 sayılı Gelir Vergisi Sirküleri,
- Gelir Vergisi Sirküleri/59

SGK matrahı ile ilgili uygulama, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu madde 80 ile düzenlenmiştir.

28. Bireysel emeklilik sisteminde birikim aşamasındaki vergi avantajı dışında, yatırım ve ayrılma aşamalarındaki vergi uygulamaları nedir?

Diğer yatırım enstrümanlarından farklı olarak emeklilik yatırım fonlarının elde ettiği kazançlar vergiden istisnadır. Böylece, biriktirme döneminde sağlanan avantaja ek olarak, yatırım aşamasında da bir avantaj sağlanmış olur.

Sistemden ayrılmalardaki vergi uygulaması da sistemin uzun vadeli yapısına paralel olarak katılımcının sistemde uzun süreli kalışını teşvik etmektedir.

Sistemden emekli olarak ayrılanların birikimlerinin %25'i vergiden istisna tutulmaktadır. Kalan %75'lik kısım üzerinden ise %5 oranında gelir vergisi kesintisi yapılır. Bu çerçevede, toplam birikim üzerinden uygulanan gelir vergisi kesintisi **%3,75** olarak gerçekleşmiş olur.

Emekliliğe hak kazanmadan ayrılma durumunda birikimler üzerinden yapılacak gelir vergisi kesintisi; 10 yıl süre ile katkı payı ödemediği sistemden ayrılma durumunda **%15**, en az 10 yıl süre ile katkı payı ödedikten sonra ayrılma durumunda ise **%10** olur.